

Rune Larsson

KOLBÄCK - MIN HEMBYGD

Slaget vid Herrevadsbro



Position till kyrkan 2001

**KOLBÄCKS
HEMBYGDSFÖRENING**

Slaget vid Herrevadsbro 1251

År 1251 utkämpades det omtalade slaget vid Herrevadsbro. Valdemar Birgersson hade valts till svensk kung och hans far Birger Jarl styrde Sverige.

En samling stormän, som kallades folkungar, gjorde uppror och samlade folk utomlands.

Med en här av svenskar, danskar, norrmän och tyskar mötte folkungarna Birger Jarl i slaget vid Herrevadsbro.

Jarlen fick upprorsmännen i sitt våld. Han lät avrätta ledarna och många av deras män.

Avrättningarna väckte stort uppseende och vållade stor ovilja mot jarlen, men efter denna kraftmätning var det lugnt i Sverige ett kvartssekel.

Birger Jarl kunde därefter driva igenom vad han ville och stärka kungamakten. (*Faktauppgifter Lars Gahrn*)

Slaget stod alltså 1251 och 750 år senare 2001 genomfördes en minneshögtid av slaget.

Det började den 1 september då Hembygdsföreningen bjöd alla som ville på en båttur med pråmen Albert. Då passerades platsen där slaget troligen stod, samt även det gamla vadstället som fanns innan någon bro hade byggts.

Passagerarna guidades av Hembygdsföreningens ordförande Sven Nordström, som berättade om de intressanta platserna.

Den 2 september uppfördes ett skådespel som visade att Birger Jarl sände biskop Kol till folkungarna för att medla. Om folkungarna lade ner sina vapen och kom över bron så skulle fredsförhandling ske. Men när folkungarna kom över, obeväpnade, slogs de ned av Birger Jarls soldater.

Biskop Kol blev bedrövad över sveket och beslöt att botgöra vad han ställt till med och lät bygga en kyrka på platsen vid bäcken. Då skulle Kolbäck fått sitt namn, Kol efter biskopen och bäcken vid kyrkan.

Andra uppfattningar om namnet finns, läs artikel i denna bok.

Efter spelet tågade alla till kyrkan där en medeltida mässa genomfördes, med deltagande av biskop Claes-Bertil Ytterberg och kyrkoherde Asta Matikainen Lecklin.

Även landshövding Mats Svegfors och kommunala reprenstanter deltog i högtidligheterna.

Då det var över 1000 talet besökare samlade, fick inte alla rum i kyrkan utan många fick lyssna till ceremonin i högtalare utanför.

Bakom kyrkan hade ordnats en marknad med servering, hantverksdemonstration och försäljning samt underhållning av lokala musiker och orkestrar.



Rester av vadstället vid Herrevad

Ursprungligen vadade man över Kolbäcksån.

Här gick huvudvägen norr om Mälaren fram och denna väg red den nyvalde kungen på sin eriksgata.

Där vägen korsade Kolbäcksån fanns ett vadställe – eller flera.

Ungefär 800 meter nedströms finns rester av ett vadställe, mittför Herrevads gård. Ett språkligt minne av vadställena är mellanleden – vad – i namnet Herrevadsbro.

Eriksgatan var en huvudled. Därför byggde man här, tidigare än på andra platser, en bro.

Herrvadsbro omnämns redan i västmannalagen från förra hälften av 1300-talet. På 1700-talet sköt man in ett e i namnet som då blev Herrevadsbro.